

**Міністерство культури, молоді та спорту України
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка**

ФЕДОРНЯК Наталія Богданівна

УДК 78.031.4-044.922: 323.15 (=161.2) (73+71) (091)

**ТРАНСФОРМАЦІЯ МУЗИЧНОЇ ФОЛЬКЛОРНОЇ ТРАДИЦІЇ
У СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ:
ІСТОРИКО-ВИКОНАВСЬКИЙ АСПЕКТ**

Спеціальність 17.00.03 – музичне мистецтво

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата мистецтвознавства

Львів – 2020

Дисертацією є кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Робота виконана на кафедрі музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор
Дутчак Віолетта Григорівна,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
завідувач кафедри музичної україністики
та народно-інструментального мистецтва
(м. Івано-Франківськ)

Офіційні опоненти: доктор мистецтвознавства, професор
Довгалюк Ірина Сергіївна,
Львівський національний університет
імені Івана Франка,
професор кафедри української фольклористики
імені акад. Філарета Колесси
(м. Львів)
кандидат мистецтвознавства, професор,
заслужена діячка мистецтв України
Брояко Надія Богданівна,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
професор кафедри музичного мистецтва
(м. Київ)

Захист відбудеться «28» лютого 2020 року о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 35.869.01 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Мала зала Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за адресою: вул. О. Нижанківського, 5, м. Львів, 79005.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за адресою: вул. О. Нижанківського, 5, м. Львів, 79005.

Автореферат розіслано «23» січня 2020 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
доктор мистецтвознавства, доцент

О. А. Шуміліна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Здобутки українських митців, колективів та організацій за кордоном склали вагомую частку досягнень народу в ХХ ст. Музична культура українців діаспори, як інтегральна частина загальноукраїнського музичного процесу, після довгих років ігнорування потребує ретельного наукового осмислення, систематизації і критичного аналізу.

Мистецтво української діаспори Північної Америки широко представлене у музично-виконавській сфері впродовж кінця ХІХ – початку ХХІ ст. Українська музична фольклорна традиція яскраво вирізняється з-поміж етнічних традицій багатонаціонального населення США і Канади в умовах розмаїття культур, їх діалогу в толерантному співіснуванні. Вона представлена діяльністю солістів і колективів автентичного та професійно-аматорського виконавства, музично-фестивальним рухом, «транскрипцією» музичного фольклору в середовищі українців північноамериканського континенту, його науковим опрацюванням відомими канадськими й американськими дослідниками українського походження, популяризацією традиційного мистецтва через засоби масової інформації, періодичні видання, звукозаписи, публікацію нотних збірників тощо.

Фольклорні та наукові матеріали діаспори, що стали доступними в останні десятиліття, засвідчують різні етапи розвитку музичної фольклорної традиції американських українців, упродовж яких змінювалися тип виконавства (аматорський і професійний), форми засвоєння та інтерпретації фольклору (курси, літні табори, лекції-концерти, школи), традиційний та академізований музичний інструментарій (діатонічний і хроматичний), репертуар, форми і жанри, стильова панорама музикування.

Творча діяльність солістів та ансамблевих колективів різних типів представляє яскраву динаміку розвитку музичної фольклорної традиції у Канаді та США, засади трансформації традиційної культури в умовах іноетнічного середовища.

Конкурсно-фестивальний рух і гастрольна діяльність виконавців материкової України та діаспори на сучасному етапі засвідчують значні жанрово-стильові зміни у трактуванні традиційних вокальних та інструментальних жанрів і стилів музично-фольклорної традиції українців.

Відсутність спеціального дослідження щодо специфіки побутування і напрямів трансформації музично-фольклорної традиції українців Північної Америки, аналізу різних проявів виконавського фольклоризму, засвідчує *актуальність* обраної теми дисертації.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано на кафедрі музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового Інституту мистецтв ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відповідно до тем «Народно-інструментальна музика України і зарубіжжя: аспекти взаємодії фольклорного та академічного напрямів» (державний реєстраційний № 0113U006389) та «Мистецтво української діаспори ХХ – початку ХХІ століття як функціональна система національної культури» (державний реєстраційний № 0119U100722).

Тема дисертації затверджена (протокол №12 від 26 грудня 2013 р.) й уточнена (протокол №7 від 26 червня 2018 р.) на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника».

Метою роботи є вивчення специфіки функціонування та динаміки трансформації української музичної фольклорної виконавської традиції в середовищі української діаспори Північної Америки, зокрема Канади та США, що розглядається в хронологічних межах від кінця ХІХ – до початку ХХІ століть.

Поставлена мета зумовила розв'язання таких **завдань**:

- 1) вивчити та систематизувати джерелознавчу базу дисертації, окреслити методологічні засади дослідження;
- 2) розглянути напрями і характер поширення українського музичного фольклору на теренах Північної Америки, реалізовані через фіксацію, нотодрукування та опрацювання народнопісенного матеріалу;
- 3) дослідити специфіку етномузикологічних досліджень українського фольклору профільними інституціями США і Канади;
- 4) з'ясувати особливості збереження, виготовлення та використання традиційних музичних інструментів у виконавській практиці українців західної діаспори;
- 5) систематизувати історичні відомості та жанрову сферу звукової фіксації українського музичного фольклору у США та Канаді;
- 6) проаналізувати діяльність колективів і солістів академічного типу у справі популяризації української народнопісенної спадщини в країнах Північної Америки;
- 7) визначити провідні виконавські тенденції та шляхи трансформації музичної фольклорної традиції в естрадному напрямі українців Північної Америки;
- 8) окреслити здобутки українського фольклорно-фестивального руху у США і Канаді.

Об'єкт дослідження – музичний фольклор та фольклоризм як явище культури і мистецтва західної української діаспори.

Предмет дисертації – трансформація музичної фольклорної традиції в середовищі української діаспори Північної Америки крізь призму виконавського мистецтва.

Хронологічні межі дослідження – кінець XIX – початок XXI століть.

Географічні межі дослідження – країни Північної Америки – Канада та США, як ареали найкомпактнішого проживання українського етносу.

Методологія дослідження. Універсальним для вивчення наукової проблематики дисертації став *діалектичний метод* – при дослідженні форм побутування автентичного музичного фольклору та його подальшої трансформації в країнах Північної Америки.

У роботі пріоритетними є *засади історизму, цілісності й системності, об'єктивності, а також міждисциплінарного підходу*, спрямовані на аналіз динаміки розвитку музично-фольклорної традиції в умовах інонаціонального середовища.

У дисертації використано також конкретні методи дослідження: *джерелознавчий* – застосований до аналізу джерел (писемних, звукових, візуальних та віртуальних); *історично-еволюційний* та *аналітичний* – для здійснення періодизації побутування української музичної фольклорної традиції відповідно до етапів міграційних процесів з України, виявлення засад її трансформації та сучасного функціонування в середовищі західної української діаспори, в аналізі формування основних виконавських тенденцій, хронології розвитку української етномузикології у Північній Америці, фольклорно-фестивального руху і звукозапису у досліджуваній період; *структурно-типологічний і системний* – для цілісного осмислення системи функціонування, фіксації й популяризації різноманітних форм побутування української музичної фольклорної традиції, у т. ч. й музичного фольклоризму, в середовищі української діаспори Північної Америки, типологізації його різновидів та форм.

Метод спостереження, як базовий серед емпіричних, використаний при прослуховуванні аудіо- та відеоматеріалів солістів і колективів США й Канади, що репрезентують виконавський фольклоризм, з метою виявлення пріоритетних жанрів творчості, інтерпретаційних засад і стильових параметрів музикування.

Теоретичною основою дисертації стали:

– *дослідження з різних сфер наукової, освітньої, громадсько-культурної діяльності представників української діаспори в країнах Північної Америки* (В. Євтух, Н. Мерфі, Л. Преварська, Л. Сорочук, В. Трощинський, Н. Ханенко-Фрізен та ін.);

– *роботи, що стосуються творчо-виконавських аспектів розвитку культури і мистецтва української діаспори* (В. Дутчак, Г. Карась, А. Калениченко, Н. Калущка, С. Максимюк, В. Мішалов, І. Новосядла, Т. Прокопович, В. Сивохіп, Б. Черевик, В. Шульгіна та ін.);

– *праці з проблем історії і теорії музики* (А. Бондаренко, А. Верещака, В. Конен, Є. Назайкінський, А. Сохор, С. Шип та ін.);

– *дослідження різних аспектів розвитку української музичної культури* (О. Берегова, Л. Кияновська, О. Козаренко, І. Ляшенко, А. Рудницький, Л. Попова, Б. Сюта, А. Терещенко, Р. Шмагало, І. Юдкін та ін.);

– *роботи з теорії музичної фольклористики, традиційного інструментарію та музикування* (В. Витвицький, В. Гошовський, М. Гримич, С. Грица, І. Довгалюк, І. Земцовський, І. Зінків, А. Іваницький, К. Квітка, Р. Климаш, Ф. Колесса, О. Кошиць, Н. Кононенко, О. Кузьменко, М. Лисенко, З. Лисько, Б. Луканюк, Л. Лукашенко, С. Людкевич, І. Мацієвський, Б. Медвідський, В. Мішалов, В. Мороз, А. Нагачевський, Н. Нижанківський, Я. Рудницький, А. Фурдичко, М. Хай, К. Черемський, Б. Яремко та ін.);

– *наукові й методичні дослідження з питань історії, теорії і практики виконавського мистецтва* (М. Барановська, О. Бенч, В. Березан, О. Бойко, Н. Брояко, Я. Литовка, І. Палкіна, А. Пискач, Л. Попова, Т. Сідлецька, В. Тормахова, М. Швед, Г. Шостак та ін.).

Джерелознавчою базою дослідження слугували:

– фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Українського центру науково-технічної та економічної інформації, Івано-Франківської наукової бібліотеки ім. І. Франка, Центру канадознавства Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича;

– наукові та періодичні видання діаспори («Альманах УНС», «Бандура», «Визвольний шлях», «Західноканадський науковий збірник», «Новий шлях», «Свобода», «Ukrainian Weekly» та ін.);

– приватні особисті фонди А. Горняткевича (Едмонтон, Канада), Б. Черевика (Ньюфаундленд, Канада) та В. Мішалова (Торонто, Канада);

– віртуальні матеріали веб-сторінок колективів і солістів західної української діаспори, громадських організацій та наукових фондів, періодичних видань;

– нотні фольклорні збірники та обробки народних пісень для різних складів (рукописні та друковані);

– аудіо- і відеозаписи сучасної концертної та фестивальної практики індивідуальних і колективних форм виконавства, поширених у середовищі української діаспори Канади і США.

Наукову новизну дослідження визначає пріоритет цілісного осмислення функціонування й трансформації музичної фольклорної традиції в середовищі української діаспори Північної Америки впродовж кінця XIX – початку XXI ст.

У зв'язку з цим у дисертації *вперше*:

- виявлено процеси трансформації музичної фольклорної традиції в середовищі українців діаспори відповідно до історичних етапів їх еміграції в Північну Америку впродовж кінця XIX – початку XXI ст.;

- охарактеризовано сучасну інфраструктуру музичної культури українців Північної Америки, пов'язану з функціонуванням автентичної та трансформованої музичної фольклорної традиції;

- проаналізовано історичні етапи й класифіковано жанрово-тематичну структуру виконавської творчості українських солістів і колективів США і Канади у контексті міжкультурної взаємодії;

- систематизовано відомості про український фольклорно-фестивальний рух у США і Канаді та здійснено його періодизацію;

- упорядковано відомості про дискографію виконавців українського фольклору (аранжований фольклоризм) США і Канади протягом кінця XIX – початку XXI ст.;

- уведено до наукового обігу українського музикознавства англomовні джерела (аналітичні, аудіовізуальні), зокрема роботи Р. Климаша, Н. Кононенко та ін.

Знайшло продовження:

- вивчення внеску З. Лиська в українську етномузикологію;

- дослідження проблем розвитку українського традиційного інструментарію та народно-інструментального виконавства в середовищі західної української діаспори;

- аналіз трансформаційних процесів у сценічній репрезентації української фольклорної традиції (жанрово-стильовий синтез).

Уточнено й доповнено:

- зміст каталогів українських фольклорних нотодруків у Північній Америці.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження полягає у можливості використання його матеріалів і висновків у наукових розробках з проблем функціонування українського музичного фольклору й фольклоризму в середовищі західної української діаспори, трансформації фольклорної традиції в умовах інонаціональної комунікації, а також у лекційних курсах з культурології, історії української музики, народознавства, етномузикології, культури та мистецтва української діаспори, народно-інструментального виконавства для студентів закладів вищої освіти України.

Матеріали дисертації можуть бути використані для праць з музичної україністики та діаспоріани, науково-публіцистичних видань, радіо- й телепередач.

Особистий внесок здобувача. На основі опрацьованих джерел, здійснених спостережень, особистих узагальнень комплексно досліджено трансформацію української музичної фольклорної традиції Північної Америки відповідно до історичних етапів еміграції українців упродовж кінця XIX – початку XXI ст.; вивчено динаміку розвитку музично-виконавської інфраструктури українців США і Канади (традиційне, академічне, естрадне музичування). Всі результати дослідження отримані дисертанткою самостійно, публікації є одноосібними.

Апробація результатів дисертаційної роботи. Дисертація обговорювалася на засіданнях кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», на звітних конференціях викладачів та аспірантів названого університету під час навчання в аспірантурі (2013–2017 рр.).

Основні висновки дисертації було представлено у 16 публічних виступах авторки в Україні та за кордоном: на десяти *міжнародних* («Тарас Шевченко і кобзарство» у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства (23–24 серпня 2013 р., м. Львів), «Українська діаспора: проблеми дослідження» (25–26 вересня 2014 р., 27–28 вересня 2016 р., м. Острого), «Мистецька освіта в культурному просторі України XXI століття» (28–29 квітня 2015 р., м. Київ), «Sacrum et profanum в культурі» (3–4 листопада 2015 р., м. Львів), «Традиции и современное состояние культуры и искусств» (19–20 листопада 2015 р., м. Мінськ, Білорусія), «Традиційні музичні інструменти кобзарів і лірників» (2 червня 2017 р., м. Київ), «Мистецтво Прикарпаття у соціокультурному просторі України (на пошанування 90-ї річниці від дня народження Михайла Фіголя)» (19–20 жовтня 2017 р., м. Івано-Франківськ), «Народне мистецтво XXI століття: актуальні напрямки досліджень» (30 жовтня 2018 р., м. Львів), «Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика» (3–6 травня 2019 р., м. Дрогобич) та шести *всеукраїнських* («Українська культурно-мистецька практика в історичній ретроспективі» (15–16 листопада, 2014 р., м. Рівне), «Музикознавчі студії» (25–26 лютого 2015 р., 24–26 лютого 2016 р., м. Львів), «Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства» (12–13 листопада 2015 р., м. Рівне), «Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність» в рамках III і IV Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах «Мереживо» (26 квітня 2017 р., 18 травня 2019 р., м. Рівне) наукових конгресах і конференціях.

Публікації. Основні положення дисертації викладені у 18 публікаціях, з яких п'ять статей – у фахових виданнях з мистецтвознавства, затверджених ДАК МОН України, дві – в періодичному зарубіжному виданні, три – у збірниках наукових праць, вісім – у збірниках матеріалів наукових конференцій.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів із підрозділами, висновків, списку використаних джерел (394) та додатків. Загальний обсяг дисертації – 316 сторінок, з них основного тексту 203 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, проаналізовано ступінь її дослідження, сформульовано мету й наукові завдання дисертації, об'єкт і предмет, визначено теоретичну базу, пріоритетні методологічні принципи і методи, наукову новизну, практичне значення та структуру роботи.

У **Розділі 1** розглянуто «**Джерелознавчий та методологічний аспекти дослідження теорії і практики музичного фольклору в середовищі української діаспори**».

У *підрозділі 1.1.* представлено «*Музичний фольклор та його репрезентація українською діаспорою Північної Америки: стан наукової розробки теми*». Дослідження історіографії проблематики ґрунтується на працях зарубіжних науковців з галузей фольклористики, виконавства, історії, культурології, мистецтвознавства (А. Горняткевич, Р. Климаш, Н. Кононенко, С. Максимюк, Б. Медвідський, В. Мішалов, А. Нагачевський, Я. Рудницький, Б. Черевик та ін.), опублікованих в Канаді і США.

Перші розвідки канадських етномузикологів вивчають особливості збереження та побутування української музичної фольклорної традиції в Північній Америці на основі зібраного, записаного і транскрибованого фольклору. Основними сферами для досліджень науковців постає автентичне музикування та його сценічна трансформація у формах фольклоризму; зародження музично-фестивального руху українців; звукозаписи музичного фольклору; виготовлення та побутування українського народного музичного інструментарію.

У вітчизняному музикознавстві проблематику трансформаційних процесів фольклорної традиції в українському діаспорному середовищі розглядають С. Грица, В. Дутчак, Н. Калуцка, Г. Карась, І. Клименко, Т. Прокіпович, В. Шульгіна та ін.

Проведений історіографічний і джерелознавчий аналіз засвідчує відсутність цілісного комплексного дослідження стосовно специфіки функ-

ціонування автентичної української музичної фольклорної традиції в Північній Америці та її трансформації в жанрово-видовому різноманітті виконавських форм.

У підрозділі 1.2. обгрунтовані *«Теоретичні та методологічні засади аналізу побутування музичного фольклору на сучасному етапі: досвід України та української діаспори»*. Музичний фольклор функціонує в культурному побуті етносу в автентичній формі та як фольклоризм (композиторський і виконавський). Виконавський фольклоризм (за Б. Луканюком) – трансформоване використання народнопісенних зразків поза рамками фольклорної традиції як реконструкція та стилізація автентичного звучання (етнографічний фольклоризм) чи відтворення фольклору в різних обробках у сценічній виконавській практиці (аранжований фольклоризм).

Як результат еміграційних хвиль з України до Північної Америки, український музичний фольклор поступово втратив первинну самотність і потрапив у русло асиміляції, функціонуючи у формах фольклоризму. Кожен етап еміграції ілюструє трансформацію автентичної музично-фольклорної традиції, що спричинена різноманітними факторами (культурне середовище та умови побутування фольклору, соціальний статус емігрантів, їх естетичні уподобання, рівень національної свідомості, вплив оточуючих соціальних процесів та виконавських тенденцій, ін.).

На сучасному етапі у виконавському середовищі Північної Америки спостерігаємо спроби відродити автентичний музичний матеріал шляхом реконструкції фольклорних зразків на основі звукозаписів традиційного виконання (етнографічний фольклоризм), а також синтезування його з іноетнічними зразками фольклору з проникненням жанрово-стильових тенденцій, інструментарію та виразових засобів північноамериканської музики (виконавський фольклоризм).

Розділ 2 «Трансмсія української традиційної музичної культури в Північній Америці» містить чотири підрозділи.

У підрозділі 2.1. представлені *«Дослідження та публікації зразків українського музичного фольклору в Північній Америці»*. Видання українського фольклору репрезентовані матеріалами З. Лиська та Р. Климаша. У десятитомній антології *«Українські народні мелодії»* З. Лиська (Нью-Йорк–Торонто, 1964–1994 рр.) упорядковано понад 11 тисяч українських народних мелодій (зібраних в Україні і за кордоном) за формотворчим принципом (від найпростіших форм (мотиву, фрази) до складних (подвійного чи потрійного періоду). Додаткові покажчики – джерельний, алфавітний, територіальний, жанровий, багатоголосся й інструментів, ритмічний, мелодичний – комплексно розкривають особливості побутування українського музичного фольклору.

Розшифровані та видані польові дослідження Р. Климаша «Українські народні пісні з прерій» (1992, Едмонтон) зібрані серед українців західних провінцій Канади. Автор відображає побутування різножанрових пісень, перенесених з «старого світу» та збережених у первинному традиційному звучанні (обрядові та побутові твори), а також емігрантських новотворів та жартівливих пісень, записаних від інформантів різного віку, професії, хвиль еміграції тощо.

Поряд із фіксацією традиційних фольклорних матеріалів, в Північній Америці видані авторські опрацювання українських народних пісень для хору (обробки М. Леонтовича, О. Кошиця, М. Лисенка, М. Гайворонського, З. Лавришина та ін.), для фортепіано, голосу і фортепіано (В. Витвицького, В. Барвінського, Д. Січинського, М. Кравців-Барабаш тощо), нотні видання для бандури (В. Мішалова, Р. Левицького, С. Ластовича-Чулівського, О. Герасименко-Олійник та ін.), збірники календарних та обрядових пісень.

Підрозділ 2.2. презентує «Напрями та форми діяльності наукових і культурно-мистецьких інституцій Канади та США щодо вивчення української фольклорної спадщини». З метою збереження, дослідження та популяризації української культурної спадщини в Канаді і США було створено мережу українознавчих установ культурно-просвітницького, освітнього та наукового напрямів: Центр дослідження української спадщини при Університеті Саскачевану (Саскатун), Кафедра українських студій Оттавського університету, Наукове товариство ім. Шевченка, ін. Осередок української культури та освіти (Вінніпег) зосередив свою роботу в архівному, бібліотечному, музейному напрямах. Значний матеріал згрупований в архівах українсько-канадської спадщини бібліотеки університету Манітоби (Вінніпег) та скансена «Село спадщини української культури» провінції Альберта.

Дослідження українського музичного фольклору започатковані фольклористом Р. Климашем в Манітобському університеті (Вінніпег). Сьогодні провідною інституцією цього напрямку є Центр українського і канадського фольклору ім. Петра та Дорис Кулів при Альбертському університеті (Едмонтон, Канада), наукова й освітня діяльність Б. Медвідського, А. Нагачевського, Н. Кононенко та ін. Центр реалізує різноманітні проекти – експедиції, архівування зібраних матеріалів, дослідницькі звіти, конференції, монографії, збірники статей, виставки, концерти, презентації, он-лайн курси, ін. та надає наукові гранти в сфері української фольклористики. Архів українського фольклору ім. Б. Медвідського при університеті вміщує матеріали польових досліджень, наукові праці, а також інші артефакти, які стосуються мистецького життя українців Канади.

Важливим підґрунтям функціонування музичної фольклорної традиції в українському зарубіжжі стало *«Збереження та розвиток української музичної народно-інструментальної культури»* (підрозділ 2.3.). Серед українців Північної Америки найбільшою популярністю користувалися цимбали та бандури, про що свідчать інструменти майстрів, які забезпечили функціонування традиційних ансамблів «троїста музика» та однорідних колективів бандуристів. Метою діяльності майстрів (С. Чвока, К. Каргуса, В. Вецала, братів О. і П. Гончаренків та ін.) стало вдосконалення конструкції, звучання та зовнішнього дизайну інструментів. Зокрема, пріоритетним зразком відродження та нових модифікацій стала бандура харківського типу з удосконаленою системою перемикування тональностей, зміненою формою, новим поєднанням різних матеріалів у будові корпусу. Опанування гри на інструментах відбувалося як в приватній формі усним традиційним способом (цимбали), так і шляхом створення розгалуженої освітньої мережі (школи, лекції і табори) з відповідним навчально-методичним забезпеченням (бандура).

У підрозділі 2.4. проаналізовані *«Звукозаписи і дискографія українського музичного фольклору в США і Канаді як засіб фіксації і трансляції традиції»*. Народнопісенний матеріал українців став об'єктом зацікавлення провідних рекордингових компаній «Victor», «Columbia», «Okeh», «Brunswick», «V-Records», «Yevshan Records» та ін.

Звукозаписи реконструйованої традиційної музики здійснені в період 1925–1939 рр. у США сільськими музикантами та їх капелами, а в 1950–1977 рр. та 1990–2000-х рр. перевидані раритетні старі платівки, а також записана творчість новостворених колективів «Зілля», «Коріння», «Календар».

Хорове звучання поповнило галузь українського звукозапису в Канаді та США одним із перших (1920-ті рр.). Фіксація творчості хорових колективів поживалася після Другої світової війни і найбільш вагомо представлена у діяльності провідних українських хорів «Думка», «Веснівка», «Гуслі», «Сурма», «Кобзар», «Дніпро» та ін.

Вагомою є звукозаписна діяльність бандуристів діаспори (солістів В. Ємця, П. Гончаренка, О. Герасименко-Олійник, Ю. Китастого, Р. Левицького, В. Мішалова, З. Штокалка, ансамблів бандуристів США та Канади, ін.), розпочата у 1950-х рр. та активізована після розширення мережі бандурних осередків. Записи відтворюють як український традиційний реконструйований матеріал, так і зразки композиторського опрацювання фольклорних творів, які, зокрема, найбільш кількісно та різноманітно представлені аудіотворчістю Капели бандуристів ім. Т. Шевченка (США).

Динаміка творчості українських вокально-інструментальних колективів естрадно-сценічного напрямку Північної Америки (від 1950-х рр. і до

сьогодні) яскраво відображена у звукозаписах гуртів, основу репертуару яких складає опрацьований народнопісенний музичний матеріал.

Українські народні пісні в різний час також записували українські оперні співаки М. Сокіл, М. Скала-Старицький, В. Тисяк, М. Мінський.

У Розділі 3 представлена **«Концертна діяльність колективів і солістів української діаспори Північної Америки: динаміка розвитку фольклорного музикування»**.

Підрозділ 3.1. «Обробки музично-фольклорних зразків як складова академічного виконавства» знайомить із камерно-вокальним, хоровим та бандурним музикуванням українців. Хорове мистецтво активно розвивалося одразу ж після приїзду перших емігрантів до Північної Америки, діяльність диригентів О. Кошиця і М. Гайворонського сприяла його професіоналізації. Після Другої світової війни завдяки активній музично-громадській діяльності керівників (Н. Городовенка, В. Климківа, Л. Туркевича, ін.) було створено багато колективів, виконання яких і досі вирізняється високим мистецьким рівнем – «Прометей», «Дніпро», «Україна», «Думка», «Веснівка». Серед нещодавно створених хорів – «Вітер», «Мелос» та ін. Статус сучасних колективів визначається їх фаховим рівнем, зокрема освітою керівника-хормейстера та учасників, культурою хороого співу, виконавською манерою, різноплановим репертуаром.

Бандурне виконавство засвідчує зростання фахового рівня його представників. Досвід харківської та київської шкіл гри втілювався у творчості солістів В. Ємця, Г. Китастого, П. Конопленка-Запорожця, З. Штокалка, пізніше В. Мішалова, В. Моти, Ю. Китастого та ін., а також колективів (Капела бандуристів ім. Т. Шевченка, Канадська капела бандуристів, «Гомін степів», ін.).

Камерно-вокальне мистецтво українців Північної Америки представляють виконавці, які емігрували після Другої світової війни з України. У їхньому репертуарі, поряд із оперним репертуаром, домінує українська народна пісня (Й. Гошуляк, П. Плішка, О. Шишацька, Л. Волянська, ін.).

У *підрозділі 3.2.* досліджується *«Трансформація української музичної фольклорної традиції у вокально-інструментальному естрадному виконавстві»* від автентичного фольклору до аранжованого фольклоризму. Традиційне музикування та його реконструкцію (етнографічний фольклоризм) представляли солісти і капели «троїстих музик», гуртового співу (П. Гуменюк, Й. Пізьо, М. Томас, А. Барна, П. Дудра, С. Шкимба, М. Міський та ін.), які виконували побутову та розважальну музику. Після 1940-х рр. розпочався процес синтезування традиційного музикування з естрадним, що виявилось в трансформації стилістики музикування, інструментарію, репертуару, ін.

Масова популярна музика з 1960-х рр. представлена творчістю вокально-інструментальних колективів («Мікі й Банні» та «Д-Дріфтерс-5», «Рушничок», «Сини степів», «Буря»). У 1970–1990-х рр. створювалися переважно проукраїнські гурти, які виконували твори в різноманітній інтерпретації – від джазу до рок-н-ролу («Веселі часи», «Дунай», «Зірка» та ін.). З 2000-х рр. функціонують молодіжні колективи, які звертаються до трансформації фольклорних першоелементів у різних стилях (в обробках або цитуваннях), поєднують їх з популярними напрямками естрадної масової музики – джаз, поп, рок, кантрі, рок-н-рол, ска, реггі, ф’южн, world music. Серед них – «Кубасонікс», «Тут і там», «Калабай», «Українія», «Довіра», В. Попадюк і «Papa Duke», ін. Популярна українська музика також активно поширена у творчості солісток Я. Білик, Л. Ковальчук, К. Цірик, ін.

У виконавстві колективів «Календар», «Коліжанки», «Коріння», «Зілля» та ін. на сучасному етапі спостерігається відродження автентичної фольклорної спадщини (етнографічний фольклоризм) та її репрезентація широким колам слухачів різних поколінь.

У *підрозділі 3.3.* проаналізовано *«Музично-фестивальний рух української діаспори США та Канади як форма міжетнічної комунікації»*. Фестивальний рух у досліджуваній період пройшов три етапи розвитку: I етап – кінець 20-х – 50-ті рр. – проведення першого фестивалю в США у 1928 році, заснування і поширення фестивалів в США та Канаді; II етап – 60–80-ті рр. – розширення фестивалів за просторово-територіальними, кількісними і тематичними показниками; III етап – 90-ті рр. – до сьогодні – розквіт фестивального руху, його кількісне і якісне зростання. Впродовж року в США і Канаді проходить близько 60 українських фестивалів, які представляють різноманітні культурно-мистецькі і науково-просвітницькі заходи (наукові симпозіуми, конференції, презентації, майстер-класи, ін.).

Українські фестивалі поділяються на різножанрові, музичні (вокально-інструментальні) і танцювальні. Зокрема, серед музичних найвідоміші – «Золотий клен» (Актон, Канада), Дружній український (Едмонтон, Канада), Північно-західний (Белав’ю, США) українські фестивалі та ін. Найбільш масштабними різножанровими подіями Північної Америки є Український фестиваль в Торонто (Канада), Канадсько-український національний фестиваль (Дофін, Канада), Фестиваль Писанки (Вегревіль, Канада), також популярними є Українські фестивалі в «Союзівці» (Керхонсон, США), Монреалі (Канада), Оттаві (Канада), Чикаго (США). Лемківська громада організовує щорічну «Лемківську ватру» у Канаді та США. Основою виконавських програм є виконавський (аранжований) фольклоризм –

трансформований український фольклор в естрадному представленні місцевих та провідних солістів і колективів Канади та США.

Серед домінуючих функцій українських фольклорних фестивалів – соціокультурна, інформаційно-комунікативна, рекреаційна, пізнавальна, освітня, репрезентативна, етновиховна, творча.

У **Висновках** підсумовуються основні результати проведеного дослідження.

1. Аналіз джерелознавчої та методологічної бази за темою дисертаційної роботи репрезентує широке коло наукових досліджень в галузі фольклористики, виконавства, історії, культурології, мистецтвознавства українських музикознавців, які вивчають окремі аспекти розвитку культури і мистецтва української діаспори.

Перші розвідки, присвячені поширенню українського фольклору та фольклорного музикування в українській діаспорі Північної Америки, належать канадським фольклористам і продовжуються сьогодні. Сучасна сценічно-естрадна практика засвідчує домінування виконавського фольклоризму в середовищі українців США та Канади, який дотепер не отримав свого комплексного науково-теоретичного обґрунтування в контексті трансформаційних процесів української музично-фольклорної традиції. Методологічним підґрунтям для здійснення такого аналізу стали праці українських фольклористів, мистецтвознавців, музикознавців-органологів, роботи науковців українського зарубіжжя.

2. Збереження автентичної спадщини в українській діаспорі Північної Америки проявилось у зборі, записі (фіксації) й транскрипції музичного фольклору з відповідним теоретичним осмисленням і наступним нотовиданням. Одна з найвагоміших праць етномузикознавства української діаспори – монументальна десяти томна антологія Зиновія Лиська «Українські народні мелодії», яка вміщує вокальні та інструментальні фольклорні зразки з України та зарубіжжя, згруповані за критерієм ускладнення їх музичної форми-структури.

Серед перших видань зібраного й опублікованого українського фольклору Північної Америки – польові дослідження Роберта Климаша, що містять народнопісенний матеріал з України, привезений емігрантами, та канадські новотвори. Емігрантські пісні залишаються єдиними зразками українського автентичного фольклору, створеного в іноетнічному середовищі.

Перехід побутування музично-фольклорної традиції із усних форм у площину сценічного виконання та масових комунікацій зумовило зміну умов її функціонування. Домінуючими стали авторські композиторські опрацювання фольклорних матеріалів для аматорського і фахового вико-

нання, пізніше зафіксовані у нотовиданнях (вокально-хорової літератури, обробок народних пісень для фортепіано, бандури).

3. Вивчення української культурної спадщини в середовищі Північної Америки здійснюють провідні українознавчі інституції, проте лише окремі з них проводять ґрунтовні дослідження щодо функціонування музично-фольклорної традиції – Центр українсько-канадських студій при Манітобському університеті (Вінніпег), Канадський інститут українських студій при Альбертському університеті та Центр українського і канадського фольклору ім. Петра та Дорис Кулів (Едмонтон). Важливе місце належить доробку фольклористів Р. Климаша, Б. Медвідського, А. Нагачевського, Н. Кононенко, які вивчають пісенні та інструментальні традиції українців Північної Америки в контексті збереження національної ідентичності та мультикультурних впливів.

4. Розвиток народно-інструментальних традицій українців Північної Америки впродовж ХХ – початку ХХІ століть зумовлює виготовлення та вдосконалення народних музичних інструментів, переважно цимбалів та бандур. Це засвідчено активною діяльністю майстрів щодо окремих параметрів конструювання інструментів відповідно до сфер їхнього використання – побутового чи сценічного, сольного чи ансамблевого.

Сучасна музична практика відображає процеси динамізації різних компонент бандурного мистецтва – виконавської, освітньої, методичної, на противагу до цимбального, яке переживає етап згасання виконавської традиції.

5. Вивчення звукозаписів народної музики української діаспори Північної Америки засвідчило їх активізацію паралельно до розвитку того виду виконавства, який вони представляють. Більша частина зразків стосується виконавського (аранжованого) фольклоризму у творчості численних колективів естрадного напрямку періоду 1970–1980-х та початку 2000-х. Серед тематичних сфер української музичної фольклорної традиції вирізняються емігрантська, лірико-епічна, історична, обрядова, жартівлива.

Провідними жанрами хорових звукозаписів академічного напрямку є композиторські обробки різнохарактерних народних пісень (історичних, ліричних, жартівливих, стрілецьких, повстанських) та календарно-обрядових (колядки, щедрівки, веснянки, жнивні). Бандурне мистецтво репрезентують звукозаписи епічних та духовних творів сольної кобзарської традиції (думи, історичні пісні, канти, псалми), а також ансамблеві обробки народних пісень.

Естрадні звукозаписи представляють стильовий синтез у вигляді нових композицій на основі цитування та переінтонування традиційного пісенного

фольклорного матеріалу, інструментальних обрядових і танцювальних мелодій (полька, вальс, коломийка).

6. Починаючи з церковних колективів першої еміграційної хвилі, гастролей Української республіканської капели в США і Канаді у 1920-х рр., подальшої діяльності провідних українських диригентів (О. Кошиць, М. Гайворонський, Н. Городовенко, Є.-О. Садовський, В. Климків, ін.) упродовж ХХ століття хорове мистецтво було й залишається в авангарді популяризації української народнопісенної спадщини у Північній Америці. Хорові колективи – переважно аматорського рівня, лише окремим з них вдалося досягнути професійного визнання завдяки високій виконавській майстерності, участі у конкурсах і фестивалях, самовідданій праці керівників-диригентів, співпраці з композиторами діаспори.

Бандурне мистецтво Канади і США упродовж ХХ ст. представлене творчістю солістів і колективів в напрямі ідентифікації, відродження і збереження традиційної музики (З. Штокалко, Г. Китастих, Ю. Китастих, А. Горняткевич, Ю. Фединський), з одного боку, та входження української музики до системи світової музичної культури шляхом сміливих інструментальних експериментів (В. Ємець, В. Мішалов, Ю. Китастих), з іншого. Бандуристи діаспори продовжили в умовах сценічного виконавства розвиток епічної народно-професійної традиції харківської та полтавської кобзарських шкіл, зберегли й відтворили авторські твори репресованого в Україні Г. Хоткевича. Провідні колективи – Капела бандуристів імені Т. Шевченка (США), Капела бандуристів Канади, численні камерні ансамблі стали увиразненням продовження їх творчості в інонаціональних умовах.

7. Солісти й колективи естрадного напрямку в середовищі української діаспори Північної Америки репрезентують у масовій популярній музичній культурі виконавський аранжований фольклоризм, що формувався внаслідок симбіозу традицій українського ансамблевого музикування із сучасними стильовими напрямками масової музики (поп, рок, кантрі, рок-н-рол, ска, регі, ф'южн, world music, ін.). Це засвідчує творчість видатних українських митців і ансамблів естрадного напрямку у Північній Америці («Мікі й Банні», «Рушничок», «Буря», К. Цісик, В. Попадюка та гурту «Papa Duke», Б. Черевика та гурту «Кубасонік» та ін.), яка виявляє такі типи трансформації фольклорного матеріалу: авторська обробка народної пісні; цитування елементів музично-фольклорного матеріалу; створення оригінальних композицій на основі народних текстів, мелодико-ритмічних лексем, характерної ладовості, народних прийомів виконання; синтез української та іноетнічної народної музики.

Сучасні фольклорні колективи («Коріння», «Зілля», ін.) у своїй творчості звертаються до реконструювання народних пісень та інструментальної музики (етнографічний виконавський фольклоризм), наслідуючи автентичну манеру і характер традиційного виконання.

8. Український фестивальний рух у Північній Америці започаткований ще наприкінці 1920-х років з метою збереження самобутності мови, культури, звичаїв в іншомовному культурному середовищі. Для кожного з етапів його розвитку притаманне зростання кількості організованих форумів, розширення географії учасників, збільшення комплексу заходів (виставки, перегляди українських фільмів, наукові симпозіуми, конференції, лекції, майстер-класи тощо), а також збагачення концертних програм. Українські фестивалі в Північній Америці репрезентують музичну фольклорну традицію у різних формах виконавського фольклоризму (етнографічного й аранжованого) творчістю солістів і колективів академічного та естрадного спрямування.

Отже, українська музична фольклорна традиція продовжує функціонувати на теренах Північної Америки у різних виконавських формах, вона є постійною сферою зацікавлення і дослідження науковців, слугує вагомим засобом етнічної ідентифікації українців в інокультурному оточенні.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України та наукових виданнях інших держав

1. Савчук Н. Український фестиваль Монреалю: динаміка форм, жанрів і стилів. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2014. Вип. 28–29. Ч. 2. С. 50–55.
2. Федорняк-Савчук Н. Український фольклор і його трансформація у виконавській творчості Василя Попадюка (Канада). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку* : зб. наук. пр.: Наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Рівне: РДГУ, 2014. Вип. 20. Т. 1. С. 230–235.
3. Федорняк Н. Звукозаписи українського фольклору в Північній Америці. Історична еволюція і жанрова типологія. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ: Плай, 2015. Вип. 30–31. Ч. II. С. 87–92.
4. Федорняк Н. Каталогизація и систематизація українського музичного фольклорного насліддя в творчестві Зиновія Лыська. *Питання мистецтвазнавства, етнології і фальклористики*. Мінск: Права і економіка, 2016. Вип. 20. С. 545–552.

5. Федорняк Н. Фестивальное движение украинской диаспоры Северной Америки. *Питанні мистецтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі*. Мінск: Права і эканоміка, 2016. Вып. 21. С. 342–348.
6. Федорняк Н. Українські фольклорні студії в Канаді. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка* : зб. статей. Львів, 2017. Вип. 40. Музикознавчий універсум. С. 84–95.
7. Федорняк Н. Синтез фольклору і естрадної музики у звукозаписах українців Північної Америки. *Народознавчі зошити*. 2019. № 1. С. 149–156.

Статті в інших виданнях і збірниках матеріалів конференцій

8. Савчук Н. Бандурне мистецтво на сторінках газети «Ukrainian Weekly» (США). *Тарас Шевченко і кобзарство: Друга міжнародна науково-практична конференція (у рамках Четвертого міжнародного конгресу світового українства), 23–24 серпня 2013 р.* Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. С. 134–138.
9. Савчук Н. Український фольклор у наукових дослідженнях КІУС (Едмонтон, Канада). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки»*. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. Вип. 23. С. 115–121.
10. Федорняк Н. Українські фестивалі Канади як чинник збереження етнічної спадщини. *Мистецька освіта в культурному просторі України XXI століття* : зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Київ, Одеса, 28-30 квітня 2015 р. Київ: НАКККІМ, 2015. С. 332–335.
11. Федорняк Н. Українське етномузикознавство в Північній Америці. *Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Музикознавчі студії», 25–26 лютого 2015 р., м. Львів* : тези. ЛНМА ім. М. Лисенка. Львів, 2015. С. 120–122.
12. Федорняк Н. Каталогизация и систематизация украинского музыкального фольклорного наследия в творчестве Зиновия Лысько. *Збірник докладау і тезісау VI Міжнароднай наукова-практичнай канференцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мистецтваў» (Мінск, Беларусь, 19–20 лістапада 2015 года)*. Мінск: Права і эканоміка, 2016. С. 433–436.
13. Федорняк Н. Український фестиваль в Торонто: засади збереження української культурної спадщини. *Українська діаспора: проблема дослідження* : тези доповідей Міжн. наук. конференції (Острог, 27–28 вересня 2016 р.). Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2016. С. 271–273.
14. Федорняк Н. Народний музичний інструментарій української діаспори Північної Америки: автентичне та професійне виконавство. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і*

- сучасність* : зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Рівне: Волин. обереги, 2017. С. 216–222.
15. Федорняк Н. Українське кобзарство в об'єктиві зарубіжного джерелознавства (на матеріалах монографії Наталії Кононенко «Ukrainian Minstrels: And the Blind Shall Sing»). *Традиційні музичні інструменти кобзарів і лірників* : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (2 червня 2017 року). Харків: видавець Олександр Савчук; НЦНК «Музей Івана Гончара», 2017. С. 153–159.
 16. Федорняк Н. Гастролі українських митців Північної Америки на Прикарпатті періоду незалежності України. *Науковий збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво Прикарпаття в соціокультурному просторі України (на пошанування 90-ї річниці від дня народження Михайла Фіголя)»*. Івано-Франківськ, 2017. С. 286–292.
 17. Федорняк Н. Взаємодія мистецтв на українських фестивалях Північної Америки. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність* : зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Рівне: Волинські обереги, 2019. С. 123–130.
 18. Федорняк Н. Музичний фольклор в сучасному виконавстві: до проблеми термінології і функціонування. *Музичне мистецтво XXI століття – історія, теорія, практика* : збірник наукових праць Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич; Кельце; Каунас; Алмати; Баку: Посвіт, 2019. Вип. 5. С. 144–150.

АНОТАЦІЯ

Федорняк Н. Б. Трансформація музичної фольклорної традиції у середовищі української діаспори Північної Америки: історико-виконавський аспект. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства (доктора філософії) за спеціальністю 17.00.03 «Музичне мистецтво». – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка Міністерства культури, молоді та спорту України. – Львів, 2020.

У роботі досліджується музична фольклорна традиція у середовищі української діаспори Північної Америки та процеси її трансформації в контексті проблеми збереження національної ідентичності. Представлено функціонування цього соціокультурного феномена як системного утворення, складовими якого є сфери автентичного, професійного і масового виконавства (виконавський фольклоризм); музично-фестивального руху;

збору, запису та транскрипції музичного фольклору українців США і Канади, його дослідження науковцями українського походження; представлення традиційного народного музичного мистецтва українців засобами звукозапису, функціонування музичної народно-інструментальної культури, публікації нотних збірників, що дозволило відтворити динаміку його розвитку упродовж XX ст. – початку XXI ст. на території Північної Америки.

Ключові слова: українська музична фольклорна традиція, українська діаспора США і Канади, етномузикологія, виконавський фольклоризм, естрадна масова культура, фольклорні фестивалі, звукозапис, традиційні музичні інструменти.

ANNOTATION

Fedorniak N. B. Transformation of musical folklore tradition in the environment of the Ukrainian diaspora of North America: historical and performing aspect. – Qualifying scientific work as a copyrighted manuscript.

Thesis for Candidate degree in Arts. Specialty 17.00.03 – Musical Art. – M. V. Lysenko Lviv National Music Academy, Ministry of Culture, Youth and Sports of Ukraine. – Lviv, 2020.

The thesis studies the directions and essence of transformation of musical folklore tradition in the environment of Ukrainian diaspora of North America. The author also considers the functioning of this sociocultural phenomenon at the level of recording and transcription of the musical folklore of the USA and Canada; its research by well-known Canadian and American scholars; publications of folk music collections and development of folk-instrumental music, fixation in sound recordings; transformation of musical and folklore tradition in academic and variety performance through performing folklore, a folklore and festival movement, which together allowed to reproduce the dynamics of development of Ukrainian musical folklore tradition in North America during the 20th – beginning of the 21st century.

In order to study and promote the Ukrainian cultural heritage the Ukrainians of the USA and Canada created a network of Ukrainian institutions of scientific and educational, archival and museum, cultural directions, established the issue of periodical and scientific publications, grants, etc.

An important form of preserving the Ukrainian folklore tradition in the USA and Canada is the sheet music publication – folklore collections (Zynovii Lysko's ten-volume anthology «Ukrainian Folk Melodies», publication of field studies by R. Klymash), genre of folk song processing. Folk-instrumental music

is an important component of the preservation of the Ukrainian musical and folklore tradition. The favorite instruments of the Ukrainian Diaspora were cymbals and bandura, the traditional models of which were perfected by masters of the diaspora.

Musical folklore of Ukrainians of the USA and Canada at the end of 19th – beginning of the 21st centuries prevails in composer and performance work (as folklorism) because it is outside its natural environment. Performing folklore, in particular ethnographic and arranged (by B. Lukaniuk), is a manifestation of the transformation of musical folklore tradition in academic and variety stage performance in the Ukrainian diaspora of North America, in particular in the activities of soloists and ensembles, in particular through its transformation and combination with different styles, directions and genres of mass music, mainly pop and rock.

Sound recording is one of the important forms of transmission of the Ukrainian music tradition in North America. Priority genres of the reconstructed authentic Ukrainian folklore repertoire recorded by country musicians and choirs are traditional instrumental songs and ritual dramatic compositions, as well as popular folk songs with instrumental accompaniment, epic repertoire represented by bandura performance. Arranged folk material is represented by choral (processing of lyrical, joking, calendar-ritual songs) and bandura (carols, processing of rifle, lyric, joking, satirical songs) sound recordings. They also include a considerable number of records, cassettes, disks of vocal-instrumental pop ensembles and soloists (processing of different genre folk songs, instrumental ceremonial and dance melodies), where secondary Ukrainian folklore is stylistically diverse.

An integral component of the characteristics of the musical folklore culture of Ukrainians in the North American Diaspora is the festival movement. The organizers' main focus is on the transmission of Ukrainian folk and dance traditions, as well as other cultural components of Ukrainian folk art, which positively influences the process of revival, preservation and development of Ukrainian cultural heritage, promoting its popularization among the young generation of American Ukrainians.

Thus, the dynamics of transformation of the musical folklore tradition among the Ukrainians of the North American Diaspora were studied and substantiated in accordance with the historical stages of their emigration during the late 19th and early 21st centuries in the thesis for the first time.

Keywords: Ukrainian musical folklore tradition, Ukrainian diaspora of the USA and Canada, ethnomusicology, performing folklore, pop mass culture, folk festivals, sound recording, traditional musical instruments.

Підписано до друку 16.01.2020.
Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,16.
Наклад 100 прим. Зам. № 137.

Видавець і виготовлювач – ФОП Тетюк Т. В.
Свідоцтво серія ЛВ № 80 від 11.09.2013 р.
м. Львів, пр. Червоної Калини, 115
тел.: (097) 178-8488